

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata

ABONAMENTUL

Pentru Sibiiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiiu, strada Măcelarilor 45
Corespondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 34.
Epistolele nefrancate se refuză. Articollii nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE:

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori
30 fl. rëndul cu litere garmond — și timbru de 60 fl.
pentru fie-care publicare.

Țarul în Franția.

Sibiiu, 4 Septembrie n.

E stabilit în mod definitiv și în toate amănuntele programul de călătorie, pentru mergerea Țarului în Franția.

Firul telegrafic e acum în neîntreruptă funcționare între Petersburg și Paris, pentru a fi puse la cale toate pregătirile necesare, ca visita pe care o va face în ceaaltă jumătate a lunii acesteia domnitorul tuturor Rușilor aliației politice a Rusiei, republicii franceze, — se nu fie conturbată de nici un incident neplăcut.

Nu încapă nici o îndoială, că primirea Țarului pe pământul francez va fi din cele mai splendide și mai însuflețite, deși din partea Francezilor e privită ca notă discordantă în mijlocul entuziasmului lor întâlnirea pe care o va avea Țarul cu Impăratul Germaniei și cu Regele Angliei, — înainte de a-și pune piciorul pe pământul Francei.

Importanța politică a călătoriei Țarului, făcută în momentele acestea de îngrămădire de nori amenințatori pe orizontul politic al Europei, o dă însă tocmai împrejurarea aceasta. Nu fără scop merge Țarul în Franția, și nu fără scop are el întâiu întrevedere cu Impăratul Wilhelm al Germaniei și cu Regele Edward al Angliei!

Care se fie scopul? O telegramă, pusă dela Viena pe firul telegrafic, pentru a fi răspândită în lumea întreagă, ne spunea eri că prin cercurile diplomatice de acolo a străbătut svonul, că Țarul vrea să pună în discuție colegială ideea convocării unui *congres european*, care, se reguleze cu desăvârșire *chestia orientală*, devenită de nou amenințătoare pentru pacea europeană.

Scopul călătoriei Țarului ar fi deci acesta.

Dacă e așa, atunci toate știrile alarmante despre mișcări îngrijitoare de trupe, făcute în timpul din urmă din partea Rusiei, ar fi lipsite de ori-ce temei, pentru-că cel-ce vrea rezolvarea chestiei orientale pe calea unui *congres european*, va se zică pe calea cea mai pacinică, nu poate se o voiască *prin sabie și foc*, cum se credea și poate se mai crede.

Dar' chiar așa se fie, avem se nu uităm, că cu privire la Balcani Rusia își are politica ei bine chibzuită; își are programul ei definitiv, și pe baza acestui program a început deja operația politică în estremul Orient. Congresul european, dacă ar fi se se convoca, n'ar avea deci alta de făcut, decât se ratifice, se sancționeze programul Rusiei referitor la regularea raporturilor politice din Orient.

Și acum ajungem la cheie. Dacă Țarul află de necesară o întrevedere cu Impăratul Wilhelm al Germaniei și cu Regele Edward al Angliei, înainte de a intra în Franția, — o face acesta pentru a-i câștiga *pe cale amicală* pentru programul seu în chestia orientală. Merge însă imediat în Franția, și face se se manifesteze în modul cel mai impunătoriu statornicia alianței franco-ruse, pentru ca se vadă lumea, că alianța e atât de puternică, încât poate se forțeze la cas de lipsă și pe altă cale acceptarea politicii rusești în *chestia orientală*.

Vorba e însă, dacă programul Rusiei în chestia orientală e mulțamitoriu și pentru popoarele din Balcani, și dacă la proiectatul congres vor fi admiși și reprezentanții lor, pentru a-și espune dorințele și cererile? Mai e apoi vorba, dacă programul acesta stă în consonanță cu învoiala dela 1897, legată între Țar și Monarhul nostru; și dacă da, atunci de ce nu e trecută în programul de călătorie și o întrevedere a Țarului cu Domnitorul nostru?

Eată tot atâtea întrebări, la cari nimeni nu poate răspunde. De unde rezultă, că o limpezire a situației prea înourate politice nu ne va aduce nici mergerea Țarului în Franția, și întâlnirea sa cu domnitorii numiți și cu capul republicii franceze, ci mai de grabă ne va aduce o desorientare și mai mare, pentru-că tocmai acesta e forța diplomației rusești: se ascundă sub aparențe fondul adevărat al politicii sale.

Sibiiu, 4 Septembrie n.

Convocarea „Reichsrath”-ului austriac. Ziarele din Austria scriu, că reichsrathul austriac va fi convocat pe 22 Octombrie în sesiune ordinară.

Manevrele de toamnă. „Egyetértés” aduce știrea senzațională, și firesce, necontrolată, că manevrele mari de toamnă, contemplate a se ține în jurul orașului Cinci-biserici vor fi *contramandate*, ear' în locul lor se vor ține exerciții militare în Ardeal, cu corpurile de armată din Sibiiu și Timișoara, intenționându-se chiar și *mobilizarea acestor două corpuri de armată*, în scopul, ca unul se fie pus dealungul frontierelor spre România, celalalt în fața Sârbiei, dealungul Dunării, pentru a fi la îndemână în momentul în care Rusia ar face vre-un pas amenințatoriu pentru pacea europeană.

Natural, că știrea trebuie primită cu cea mai mare rezervă.

Inchiderea dietei magiare. Eri, Marți, s'a redeschis dieta magiară din Budapesta. În decursul ședinței prim-ministrul Széll a făcut comunicarea, că sesiunea parlamentară va fi închisă prin mesaj de tron Luni, în 9 Septembrie.

Ultima ședință a dietei actuale va fi ținută Sâmbătă, în 7 Septembrie, ear' Luni M. S. va primi în palatul regal din Buda pe membrii ambelor case legiuitoare, pentru a le cetai mesajul de tron, prin care sesiunea parlamentară e decretată de închisă.

Vorbirea de închidere a Monarhului va fi scurtă și se va estinde numai asupra celor întâmplate în decursul sesiunii espi-rate, ear' cu privire la viitoriu nu va conține nici un program, rămânând se fie espus acesta în mod amănunțit în mesajul de tron cu care va fi deschisă la toamnă noua sesiune parlamentară.

Ordinațiunile ministrului de interne referitoare la efectuarea nouelor alegeri dietale vor fi publicate în 10 Septembrie, așa că în 30 Septembrie se pot face primele alegeri în țară, dat fiind că dela publicarea ordonanțelor până la ziua de alegere trebuie se trecă 20 de zile. Odată începute, alegerile au se fie terminate în lecur de zece zile; va se zică, până la 10 Octombrie.

Se crede că noua dietă va fi convocată apoi pe 20 Octombrie la actul de deschidere.

Motivarea pasivității.

de

Dr. Eugen de Lemény.

(Fine.)

Dar' dl de Mocsonyi nici nu vorbesce de pasivitate, ci de-a dreptul de *resistență pasivă*, — două noțiuni între cari e mare deosebire, — și declară că „cei-ce identifică această politică cu politica resignațiunii, care face pendentă lupta națională dela grația contrarilor nostri politici, dovedesc prin aceasta că nu știu ce este și ce însemnează în luptele politice ale popoarelor *resistența pasivă*, seu că nici astăzi nu sunt încă în curat asupra situațiunei noastre politice”.

Între pasivitate parlamentară și *resistență pasivă* e mare deosebire.

Sub pasivitate parlamentară este a se înțelege o ținută care se manifestă în aceea că alegătorul dietal nu se folosește la alegerile de deputat nici de dreptul electoral activ nici de cel pasiv; sub *resistență pasivă* este de a se înțelege o ținută care se manifestă în aceea, că membrii unui popor, ai unei confesiuni seu ai unei clase a cetățenilor, un împlinesc de bună voia lor obligămintele pe cari le au față de stat pe baza constituției seu a celorlalte legi aduse de legislativă, ci le împlinesc numai forțați fiind din partea puterii statului.

Resistență pasivă ar esista deci la noi bună-ora atunci, când nu ar plăti nimenea dările de bunăvoie, ci ar lăsa se vie esecutorul de dare și se vîndă averea; și atunci, când feciorii români ar merge la asentare seu s'ar presenta la serviciu militar numai siliți și escortați de gendarmi, mai departe când comunele românești ar refusa se încasseze pe viitor dările de stat etc.

De *resistență pasivă* deci numai atunci poate fi vorba, când careva cetățean *refusă a împlini* de bunăvoie ceva la ce poate fi silit prin puterea statului; *prin urmare pasivitatea parlamentară nu poate fi privită ca „resistență pasivă”, pentru-că nu există lege în Ungaria care ar îndreptăți puterea esecutivă se silască pe cetățenii statului, ca se se folosească de dreptul electoral activ și pasiv.*

Astfel stând lucrurile, e evident, că la noi nu se află nici urmă de „*resistență pasivă*” și deci tocmai fiind-că știu face deosebire între pasivitate parlamentară și „*resistență pasivă*” afirm, că „politica pe care ni-o recomandă dl de Mocsonyi este politica resignațiunei, care face pendentă lupta națională dela grația contrarilor nostri politici”; și acesta cu atât mai mult, fiindcă după cum am arătat mai sus, nici aceea nu putem afirma cu conștiință curată, că facem cel puțin pasivitate parlamentară.

Ne spune mai departe dl de Mocsonyi, că noi puterii de stat nu-i putem face *resistență activă*. Dar' cine zice că noi se facem *resistență activă*? Noi nu avem se facem nici *resistență activă* nici *pasivă*, ci avem se conchegmăm deocamdată delegații nostri seu la Sibiiu, seu în străinătate seu pe marea deschisă în conferință publică, seu avem se-i conchegmăm a casă în conferință secretă și se decidem cum vom avea se ne întocmim pe viitoriu lupta

noastră națională, așa cum am făcut totdeauna în trecut.

„Unica armă ne este: *resistența pasivă*” (cetesce pasivitatea) esclamă dl de Mocsonyi, și la acesta eu numai atâta mai observ, că deși în Europa mai trăesc încă popore, atât de asuprite cum suntem noi, d. e.: Irlandezii în Marea Britanie și Polonii în Posen, dintră toate numai noi singuri ne putem lăuda că ne folosim de pasivitate, ceea-ce de sigur nu s'ar fi întâmplat, dacă pasivitatea ar fi o armă politică atât de minunată cum ne place nouă a crede; căci nu ne e permis a presupune, că suntem mai înaintați în cultură și mai copți politicesce, de cât acele 2 popore, cari sigur că o acceptau și ele ca armă politică, dacă o aflau de bună.

Trec acum la epistola dlui Alexandru de Vajda-Voevod, adresată ziarului „*Deutsches Volksblatt*” de care pentru aceea află de lipsă a mă ocupa mai pe larg, fiind-că după-cum reese din Nr. 138/1901 al „*Tribunei*”, persoanele grupate în jurul acestui organ așa numit autorizat și-au însușit cu desăvârșire espunerile dlui Vajda.

Când am auzit că dl Dr. Alexandru de Vajda-Voevod, a publicat în „*Deutsches Volksblatt*” un articol pentru pasivitate am creșut că dl Vajda se va fi estins în espunerile sale asupra tuturor argumentelor, cari se obicinuiesc a se invoca în favorul pasivității, cum sunt mărimea censului, influințarea alegerilor din partea guvernului, arondarea nedreptă a cercurilor electorale etc. Din toate acestea nu află în epistola dlui Vajda nici o urmă.

D-sa amintesc în prima linie ordonanța lui Hieronimy prin care s'ar fi șters de jure (dar' nu de facto) partidul național român*, de unde deduce dl Vajda, că partidul național nu mai este în stare a convoca și ține conferințe naționale. După-ce însă asupra întrebării, dacă avem se persistăm în pasivitate seu se intrăm în activitate, numai conferința națională are se hotărăscă, suntem siliți a rămâne în pasivitate.

Acesta este tenorul epistolei din cestiune, care este apoi garnisit cu o mulțime de frase despre virtuțile noastre cetățenesci și despre slăbiciunile adversarilor nostri. Ce privesce tenorul epistolei sale trebuie se constat în prima linie, că Dnul Vajda se află pe teren foarte greșit. Ordonanța lui Hieronimy adevărat, că sisteză funcționarea partidului național și a organelor sale și amenință cu închisore și pedepsă în bani pe toți aceia, cari vor cuteza a lucra în public în numele aceluia. Dar' de aici nu urmază că nu suntem azi

*) E interesant, că pe când dl Vajda afirmă că partidul național este șters numai de jure și de facto nu, dl Mocsonyi e de părerea, că partidul național e sistat numai de facto ear' „de jure sustă și astăzi în întreaga sa organizațiune neștirbită.” Cine are acuma dreptate dintre acești doi domni? Eu cred că nici unul! Partidul național după a mea părere esistă și astăzi atât de jure cât și de facto, neputând fi desființat nici într-o privință prin o ordinațiune ilegală și neconstituțională. Impedecarea partidului în libera sa mișcare este numai aparentă și rezultă de acolo, că comitetul central s'a supus tacite acelei ordonanțe.

în stare a fi o conferință națională. Adevărat că o conferință națională care s'a convocat acum sunt câțiva ani, a fost disolvată la porunca ministrului de interne, dar' nu trebuie să uităm, că acesta s'a întâmplat sub domnia lui Banffy, și e cu greu de crezut că Széll se va identifica în această privință cu brutalul seu antecesor.

De altcun am arătat mai sus că chiar și în cazul dacă Széll s'ar decide a aplica față de noi ordinațiunea lui Hieronimy, avem căi și mijloace pentru ca să eludăm dispozițiunile acesteia. Ordonanța lui Hieronimy nu poate forma deci cauza remănerii noastre în pasivitate.

La celelalte aserțiuni de a doua și a treia ordine conținute în epistola Dnului Vajda observ pe scurt următoarele:

Dnul Vajda se înșală dacă crede, că Széll sau partidul liberal ar dori intrarea Românilor și a celorlalte naționalități nemagiare în parlament. Cine a urmărit vocile de presă magiare s'a putut convinge, că numai organele opoziționale au primit cu simpatie știrea despre intrarea Românilor în activitate, pe când foile liberale s'au îngrozit formal de această știre, ceea-ce pe cunosătorul raporturilor unguresci nu'l va prinde mirare, lucru cunoscut fiind, că intrând Românii în parlament numai liberalii ar perde mandate. Ear' ce privește în special pe Széll, acesta, de când au intrat *Apponyistii* în partidul guvernamental, nu are destule mandate pentru-ca să sature pe liberalii cei vechi, decum să ne mai dee și nouă.

Se înșală Dnul Vajda și atunci când crede, că noi putem aștepta!

Nu putem aștepta; pentru-că de vom mai aștepta încă mult, ne vom demoraliza cu desăvârșire, precum în parte s'a și întâmplat. Deja astăzi avem pasivitatea numai pe hârtie; unde vom ajunge dacă stările de astăzi vor mai dăinuî încă 10 ani?

Se înșală Dnul Vajda și atunci când crede, că noi lucrăm și am lucrat dela procesul memorandului și până în ziua de astăzi. Trebuie să punem mâna pe inimă și să recunoștem, că *nu am lucrat nimica*. De opera organizării noastre pe care foarte bine o puteam săvârși în armistițiul de 7 ani, pe care ni-l-au impus, nici nu ne-am apucat, și ce am mai lucrat încoala nu a fost altceva decât certe interne și polemii jurnalistice. Ar fi deci sinămagire a crede că atunci „când un moment de însemnătate va pretinde o acțiune energetică dela noi, vom ști procedea pregătiți și solidari”. Dnul Vajda ca Doctor în medicină știe foarte bine, că oricare mușchi, care mai mult timp rămâne în neactivitate, degenerază. Lucru cunoscut fiind acum că ceea-ce se poate afirma despre individ în cea mai mare

parte se poate aplica și la un popor, și dat fiind că noi de atâta amar de timp nu am lucrat cu mușchii nostri nimica, zace la mintea omului, că până când vom pute procedea energie în ore-care moment dat, trebuie să *ne trăinăm cum se cade*.

În acest moment capăt din Sibiu știrea, că comitetul central a hotărât convocarea conferinței naționale.

După o noapte lungă și întunecată earăși se arată zorile zilei!

Dă domne, că sorele renașterii noastre naționale se răsără cât mai curând!

Luminăză Domne mințile conducătorilor nostri, pentru-ca să afle calea adevărată ce duce la mântuire!

Dela sate.

Lucruri bune din Agnita.

— 9 August v.

(Urmare și fine.)

Avem în fruntea noastră un preot vrednic, pe Dl I. Păreșu, care cu stăruință de fer, în conțelegere cu reprezentanța bisericească — a dus la bun sfârșit cu concursul acestui popor multe lucruri menite a mulțami și înainta poporul român din această comună în parte preponderantă săsescă. Avem fapte la activul nostru, cu cari putem dovedi.

În trecut am renovat biserica din temelie, am cumpărat — din încurgeri benevole dela noi înșine, — cărțile trebuincioase în aceea. În anul trecut inspectorul școlar regesc cu ocaziunea vizitațiunei sale oficiose s'a abătut și pela noi, ca să ne spună că: *numărul copiilor e prea mare pentru un singur învățător și că dor și sala de învățământ era necorespunzătoare și astfel porunca împărătească, că pe anul viitor — adică acesta — să se edifice o sală de învățământ corespunzătoare și să fim provăduți cu încă un al 2-lea învățător!* Vă puteți închipui în ce panică ar fi intrat un popor lipsit de conducători buni, fără zel de jertfire, bogat și neferos!? Poporul din Agnita însă s'a întrunit în mai multe rânduri în sinod, a ales comisuni prelungă vrednicul nostru comitet parochial, ca sub conducerea bună a presidiului mai bine să chibzuiască, pe ce cale să putem duce acest lucru la îndeplinire într'un timp relativ foarte scurt, pentru un popor — sêrac, — dar' aruncat de sorțe în centru!!

Frecările nu sunt necesare a se aminti. Destul atâta, că prin bună înțelegere am ajuns acolo, că în 10 Aprilie a. c. s'a dat prin licitațiune publică lucrul în mâinile unor buni profesioniști și așa în 23 Aprilie în fața întregului popor din Agnita s'a pus pîtra fundamentală edificiului nou școlar. Erau atunci unii dintră poporeni, cari mai cântiau în decursul vorbirii, ce se ținuse de preotul nostru. Dar' acesta nu o putem lua decât numai drept efluc al scurtării încâtva în dreptul ce pretindeau a se avea.

Ne-am bucurat, când în 6 August s'a sfințit în urma serviciului divin, de cătră

părintele Păreșu în fața întregului popor și s'a predat acest nou edificiu de lumină spre folosire celor ce cu dragă inimă vor intra într'însul. S'a pus sub patronagiul „*sft. Andrei*” cu ocaziunea cărei zile se va ține, — după cum s'a mai făcut și în anul trecut, — serate cu copiii de școală.

Acum am dori — și desigur nu vom fi trecuți cu vederea, — să vie inspectorul regesc, să-i arătăm, că am făcut mai mult decât a pretins el, căci prelungă sala de învățământ am mai zidit o odaie pentru învățătoriu, o culină de vară și a doua pivniță.

Excelenția Sa Inalt Preasfințitul nostru Metropolit în virtutea probatei sale înțelepciuni a zis orecând: „Nu în zidiri mărețe să ne punem încrederea, ci în învățători destoinici” deci acum ne punem totă încrederea în Excelenția Sa și în Prea Venerabilul Consistoriu, sperând că ne va provede și cu un al 2-lea destoinic învățător, căci cauza e acolo la consistoriu, și timpul se apropie.

Tot în această vară s'a cumpărat un clopot cu 290 corone, care s'a sfințit și predat destinațiunei sale în 1-a Iunie.

Femeilor noastre d' aici încă nu li-se poate zice „*pole largi și minte strîmtă*” — căci și dinsele, — ideea dascălului nostru, ventilată în comitetul parochial asta earnă a fost anul, înțelegându-se în earna trecută prin ședători au scos o frumoasă „*Reuniune de femei*” astă-primăvară.

Nu ni-se cuvine a ne lăuda, dar', ca creștini buni datori suntem a aduce întâiu laudă și mulțamită lui Dumnezeu, carele „a păzit cu mână tare, pe Român poporul său”, apoi laudă înțeleptelor legi ale bunului nostru Domnitoriu, cari ne dau îndemnul, mai departe laudă și mulțamită autorităților noastre bisericesci și conducătorilor nostri, cari ne dau sucursul lor cu fapta și cu cuvântul și în fine laudă poporului, care a pus umărul pentru edificarea școlii noastre. Să ne fie destulă de altcum mulțamirea sufletescă, când vedem falnica fică — școla — ridicând mândră capul lângă pioasă mamă — biserică — în mijlocul Românilor: pare-că voind să cânte versul lui Văcărescu generațiunei următoare în locul rostului nostru amuțit de glia rece:

Urmașilor nostri Agnițeni
Lăsăm dreptă moștenire
Cultivarea limbei românești
Și a patriei iubire!

Ionu Popi Zacharie
dascăl.

Revistă esternă

Mobilisări rusesci. Corespondentul din București al ziariului „Magyarország” telegrafază ddo 2 Septembrie următoarele:

„O parte a armatei rusesci, cum raportasem înainte cu câteva zile, e în castre la granița României. Pe lungul Prutului sunt multe de trupe rusesci și zi de zi sosesc altele și altele, așa că armata rusescă aci, pe linia acesta și concentrează cea mai mare parte a trupelor mobilizate. Deocamdată nu-

mai mobilizarea și sosirea trupelor cauzează neliniște, care se poteneză și prin faptul, că oficerii ruși, despărțiți de trupe și întovăreșiți în cete mărunte, spioneză terenul.

În Iași au sosit Duminecă doisprezece oficeri ruși și au sondaț împrejurimile orașului. Doi oficeri s'au deghizat în civil și cu birja Nr. 12 au mânăț spre Galata și Cetățuia (Cetățuia?), unde cu ochianuri de castru au spionat terenul. Tote acestea dovedesc, că Rușii și-au organizat deja chiar și serviciul de spionagi.

În Unghești a provocat colosală senzație faptul, că la ordinul ministrului de interne poliția a deținut la bariera de graniță o persoană de poziție foarte distinsă, care voia să ducă în Rusia scrisori de conținut foarte important. Scrisorile au fost confiscate și după ce poliția a constatat că ele conțin secrete militare, le-a trimis ministeriului de război. Aceste scrisori dovedesc că în România funcționează serviciu de spionagi rusesc organizat complet.

La urmă raportul numitului ziariu spune următoarele:

„Regimentul de călărași Nr. 7 și reg. de infanterie Nr. 13, cum și batalionul de vânători Nr. 4 au primit deja ordin din al cărui cuprins se poate deduce la apropiată mobilizare, ear' numărul trupelor cari fac serviciu de pază la granița dela Prut a fost sporit la dublu.

Stare de asediu în Persia. Lui „Kölnische Zeitung” i-se raporteză din Teheran (capitala Persiei) că șahul a decretat stare de asediu pentru capitala țerii și împrejurimi. Indemn la acesta au dat agitațiunile și mișcările revoluționare din cauza tratativelor de împrumut întră Persia și Rusia. Șahul capătă mereu scrisori amenințătoare și proclamațiuni. Agitația e îndreptată deosebi contra marevizirului, pe care conducătorii mișcărilor îl acuză că a vândut Rusiei partea nordică a țerii și voescă acum să facă tot-așa și cu partea dela sud. Pentru aflarea instigatorilor s'a introdus spionagi în întregă țera; vizirul însuși a pus premiu de 8000 tomani pentru denunțarea căpeteniilor mișcării.

Visita Țarului în Franția. Luni s'a statorit în consiliul de ministri programul întimpinării Țarului în Franția. Conform acestuia Țarul sosesc la Dunkerque în 18 Septembrie. Presidentul Loubet împreună cu toți membrii guvernului sosesc acolo în 17, de unde în ziua următoare vor pleca pe corabia „Cassini” în calea Țarului. După debarcare presidential va da dejuner în onorea părechei împărătesci, apoi toți vor pleca la Compiègne, unde se va servi prânzul. În 19 Țarul și Țaravna împreună cu presidentul Loubet vor merge să asiste la manevrele finale, după terminarea cărora se va servi dejuner pe câmpul de manevre. După amiazi oșpeții vor merge la Reims, de unde Țarul se va reîntorțe earăși la Compiègne. În aceeași zi s'era se va da prânz de gală, apoi represen-

FOIȘORA

Marienbad.

Între băile boheme cu renume european locul a-II îl ocupă Marienbad-ul. Cei ce fac cura la Carlsbad de regulă fac o excursiune până la Marienbad fie cu trenul fie cu trăsura. Și cei ce călătoresc cu trenul au ocaziune a admira frumoasă cale, ce duce printră munți seibatici, în toate amenunțele ei, căci la cerere se pun la dispoziția călătorilor vagone de sticlă anume, pe cari le poți deschide cum vrei, așanumitele Aussichtswagone. Firesce, prețul de călătorie în acest cas e mai scump, dar' frumsețile pline de variațiune ale drumului răsplătesc pe deplin prețul biletului de călătorie. Deși trenul accelerat merge relativ destul de încet, totuși sosesc iute la Marienbad, mai ales dacă te afli într'o societate plăcută.

Marienbadul este asemenea situat în apropierea unui complex mare de păduri de brad. Au față de Carlsbad acel avantaj, că e lipsit de fumul numărâșelor fabrici, care infecteză aerul și face neplăcută petrecerea în oraș. Altcum aceeași eleganță a hotelurilor, aceleași edificii grandioase și mari, aceeași mișcare și eleganță, dar' tot-odată și aceeași — scumpete.

Marienbad e mai mult un loc de recreare generală și mai ales pentru a topi din grăsimea celor din samă afară grași. Vezi acolo în adevăr esemplare de oameni grași, de nu ști se riți de ei sau să-i compătimești. Iți vine să binecuvintezi ceriul, că nu a încărcat pe oșele tate o așa cătățime și nu a condamnat propriile-ți picioare a purta așa povară. Pare-că se mișcă câte-o căpiță de fân. Medicii îi pun la canon, se flămânțescă, se se scalde, se alerge pe deluri cu limba scosă, la masagi etc. Pagubă, că nu se fac Români, căci în cazul acesta „postul și rugăciunile” ar ajuta mai mult, decât tot Marienbadul. Nu i vorbă, în urma unui tractament riguros scad 15—20 kile, dar' apoi acum recreați și odihniți la stomach, se pun acasă eară pe mâncare cu o poftă de lup și adaug în curând ear' 30—ori 40 kile.

Isvorele principale sunt aicea *Kreuzbrunnen*, *Ambrosiusbrunnen* (în oraș) *Ferdinands* și *Carolinenbrunnen*, apoi *Waldquelle* în pădure. Apa de aici e foarte gustosă amestecată cu sucul stors din citroane și cu zahar. Ceva mai binefăcător abia se poate închipui decât așa o compoziție, când te întorci de pe cărările frumoase și fără sușuri din pădure. Un farmec deosebit au locurile cu primblare, mai ales cele de cătră Maxthal, ce duc pe o

vale obla și atrăgătoare. Numărul vizitatorilor trece și aici peste 15.000 la an.

Edificiul cel mai grandios este noul „*Kursaal*”, o clădire monumentală, cu toate comoditățile și conforturile, câte le poate reclama și mintea cea mai caprițioasă și rafinată. Sala de joc, la care duce un vestibul cu colonne de cea mai frumoasă marmoră veritabilă, este de-un gust și de-o eleganță neîntrecută, deși columnele, pereții etc., sunt numai imitație de marmoră. Salele de lectură, de muzică, de conversație etc., sunt în stil secesionist în toate părțile lor, mobile, covore, pereți etc. Simți o adevărată plăcere ați pasce ochii pe forme atât de variate și pline de gust. În acest edificiu sunt aședate — în parter — și multe băi. Ceva mai luxos și mai practic și comod, ca și așa numitul „*Fürstenbad*” nu se poate închipui. Costă o scaldă 5 fl.

În alt edificiu mai vechiu se află alte scalde și scaldele de nămol, care se aduce, ca și la Carlsbad, dela Francesbad.

Un alt stabiliment, cu care M. întrece mult Carlsbadul, este *Colonada principală* dela Kreuzbrunnen. E tot din fer și sticlă. Fiind la M. loc mai deschis și mai larg, arhitectii au putut da frâu liber fantasiei și condeiului lor întru proiectarea acelei colonade, care

apare cu atât mai măreță, cu cât înaintea ei se deschide o alee și un loc larg, pentru primblare. E un tablou feeric a vedea acest loc delângă Colonada la orele 6, când musica deslănțuesce sentimentele omenesci prin rostul armonios al instrumentelor sale în mijlocul unei mase imense de public elegant.

Ca ceva particular se prezintă *biserica* romano-cat., a sfintei Mării. E un edificiu colosal pe o pajisce largă de earbă. Are forma optunghiulară și totul formeză o cupolă, care în interiorul ei oferă un aspect grandios. În diferitele misiuni sunt tot atâte altare. La unul am observat tabloul mare al unei madone în stil curat bizantin.

Cea mai fericită poziție însă o are „*Café Egerländer*”. E situat pe-o terasă în vârful unui deal, de unde în semicerc și-se prezintă, ca într'un tablou pesagiul întregului ținut, pe care nu te sature a-l privi. O mulțime din odaile acestei Cafenea sunt în stilul caselor țărănesci din acel ținut, cu toate apartinențele lor, un fel de muzeu etnografic; ear' fetele pentru servițiu, îmbrăcate în costum țărănesc, sunt tot atâtea modele vii ale muzeului, care cuprinde lucruri actuale ear' nu vechituri. Dacă mergi la M. și nu te duci la „*Café Egerländer*” n'ai vădut un lucru esențial.

Tonans.

Incurgerea aurului la banca austro-ungară devine zi de zi tot mai intensivă. Vineri, de pildă, „Wiener Bankverein“ a transpus bancei aur în valoare de 400.000 de dolari; societatea de escompt din Austria inferiôră a transpus 250 kilograme de aur, „Anglo-Bank“ aur în valoare de jumătate milion de corône, ear' banca hipotecară a transpus aur în valoare de un milion de corône.

Nr. 3956—1901.

[192] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului de viconotar devenit vacant în comuna Poiana, cercul Mercurea, comitatul Sibiiului, se scrie concurs prin acesta cu următoarele emolumente:

1. Salariu anual 600 cor.
2. Paușal de locuință și lemne 100 cor.
3. Remunerațiune după dare și aruncuri 200 cor.

Cererele concursuale instruite cu documentele de calificare, despre cunoștința limbilor și ocupațiunea lor de până acuma au de a se prezenta subscrisului până în 15 Septembrie a. c.

Mercurea, în 29 August 1901.

Pretorele cercual suprem:
Mangesius.

Nr. 623—1901.

[194] 1—3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățătoriu din comuna Sasa, protopresbiteratul Lupșei, pe baza rezoluțiunii Preaven. Consistoriu archidieceșan din 28 Iunie a. c. Nr. 5806 Școl., se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: 600 cor. din repartitia pe popor, locuința liberă în edificiul școlii, lemnele de foc trebuincioase și folosirea grădinei școlare ce se va înființa.

Dela concurenți se poftescă să cânte la strună și cu elevii școlari la sfânta liturgie. Cei cu cunoștințe musicale vor fi preferați și pentru cazul de a înființa cor bisericesc după putință, deosebit se vor remunera.

Cererele concursuale instruite conform normelor în vigoare, au a se înainta subscrisului oficiu protopresbiteral în termenul deschis.

Ofenbaia, în 18 August, 1901.

Oficiul protopresbiteral român gr. or. al tractului Lupșii, în conțelegere cu comitetul parochial.

Vasile Gan
adm. prot.

Nr. 459/1901

[192] 1—3

Concurs

Pentru ocuparea postului învățătoresc din comuna *Caia-săsească*, protopresbiteratul Sighișorei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Salariul anual consistă din: 600 cor., și anume: 520 cor. în bani gata, 5 stângini de lemne tăiate computate cu 80 corone, jumătate din venitul grădinei școlare și cuartir gratuit în edificiul școlii.

Concurenții au să și așternă cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul indicat, cu îndatorirea a ține strună în Dumineci și sârbători, a conduce cântările liturgice, — și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale.

Sighișora, 17 August 1901.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Sighișorei în conțelegere cu comitetul parochial concernent.

Dimitrie Moldovan
protopresbiter.

Nr. 48/1901.

[188] 3—3

Publicare de licitațiune.

Pe baza preliminarului de spese, aprobat de Preaven. Consistoriu archidieceșan, la 12/25 Maiu a. c., Nr. 4349 Epitr., repararea bisericeii gr.-or. din Mercurea se dă în întreprindere prin licitațiune publică minuendă la 26 August (8 Septembrie) a. c., la 11 ore p. m. în localul școlii.

Prețul strigării este cor. 2665-58.

Ofertele în scris, cu 10% vadiu se primesc înainte de începerea licitațiunii la președintele comitetului parochial.

Cei ce vor licita verbal asemenea au a depune vadiu 10% dela prețul strigării.

Planul și preliminarul de spese precum și condițiunile de licitare se pot vedea la biroul comitetului parochial.

Mercurea, în 14/27 Aug. 1901.

Comitetul parochial gr. or.

Ioan Blaga **Nic. Simulescu**
președinte. notariu.

Nr. 846/1901

[171] 3—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor de învățători dela școlile confesionale din comunele: *Agribiciu, Apahida, Butena, Călata-mare, Cara, Cojocna, Geaca, Muntele-rece, Rogojel, Sebeșul-mare* și *Someșul-rece*, prin acesta se scrie concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu unul fie-care din aceste posturi, sunt: 600 corone din repartitiune pe popor și cuartir liber în edificiul școlii.

Concurenții au a-și așterne cererile lor subsemnatului oficiu în termenul sus amintit, fiind instruite conform normelor în vigoare.

Oficiul protopresbiteral gr. or. rom. al Clujului, în conțelegere cu respectivele comitete parochiale.

Cluj, 1 August 1901.

Tuliu Roșescu
protopresbiter

Nr. 422—1901.

[175] 2—3

Concurs

Pentru întregirea postului de învățător vacant de clasa I dela școla ort. rom. din *Tarlungeni* protopresbiteratul Brașovului, prin acesta se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt: salariu anual 600 cor. solviți regulat prin episcopul bisericeii în rate lunare decursive și relut de cuartir.

Doritorii de a ocupa acest post au a-și trimite cererile lor instruite conform normelor din vigoare la preanon. oficiu protopresb. al Brașovului până la ziua expirării concursului.

Dela concurent se cere a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic.

Din ședința comitetului parochial ținută în

Tarlungeni, în 24 Iunie 1901.

Dumitru Peneș **Nicolau Comșa**
preș. comit. par. not. comit. par.

În conțelegere cu subscrisul —
Oficiul protopresbiteral gr. or. al Brașovului.

Ioan Petric
protopresb.

Nr. 575/1901

[186] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci din comunele mai jos numite, protopresbiteratul Iliei, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. *Bicdu* — lângă Brănișca — cu salariu anual de 600 cor. și adică: în bani repartitiați în popor 280 cor., în naturale 140 cor., folosirea a două grădini 90 cor., venitul cantoral 30 cor., 3 stângini de lemne 60 cor., din cari se se încălzescă și școla, grădina de legumi și cuartir în edificiul școlii.

2. *Brănișca*, cu salariu anual de 600 cor.: în bani din repartitiune în popor 480 cor., folosirea unei grădini 20 cor., venitul cantoral 30 cor., 3 stângini de lemne, din cari se se încălzescă și școla, 60 cor., din didacru dela străini 10 cor. și cuartir în edificiul școlii.

3. *Cerbia* cu filia *Pogănesci*, cu salariu anual de 600 cor.: din repartitiune în popor 320 cor., în naturale 60 măsuri bucate parte grâu parte cu-

curuz în preț de 180 cor., venitele cantonale circa 100 cor., lemne de ajuns, cuartir în edificiul școlii și grădina de legumi.

4. *Gialacuta* cu filia *Căbesci*, cu salariu anual de 600 cor., și adică: în bani repartitiați în popor 200 cor., în naturale 100 măsuri cucuruz = 280 cor., venitele cantonale 60 cor., lemne de foc 3 stângini = 60 cor., cuartir în edificiul școlii și grădina de legumi.

5. *Tărnavă*, cu salariu anual de 600 cor. și anume: în bani din repartitiune în popor 200 cor., în naturale 100 măsuri cucuruz = 280 cor., venitele cantonale 60 cor., 3 stângini lemne de foc = 60 cor., cuartir și grădina de legumi.

Dela reflectanții la aceste posturi se cere ca să se prezinte înainte de alegere în vre-o Duminecă ori sârbătoare la biserică unde a concurat spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic, și pentru luarea de informațiuni despre modul de plătire a salariului, deobligați fiind învățătorii să cânte în strună și să instrueze școlarii în cântări.

Concurenții au a-și așterne suplicile lor concursuale instruite conform normelor din vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral până la termenul sus-indicat.

Ilie, la 2 August 1901.

Oficiul protopresbiteral gr. or. al Iliei, în conțelegere cu comitetele parochiale concernente.

Avram P. Pecurariu
protopop.

Nr. 517—1901.

[177] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea definitivă a postului învățătoresc vacant dela școla confesională gr. or. din *Brașov-Stupini*, protopresbiteratul Brașovului, împreună cu cantoralul și cu îndatorirea a ține prelegeri în școla de repetițiune, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele sunt:

Salariu anual solvit din cassa bisericeii în rate lunare anticipative 480 cor., venitele cantonale 120 cor., în total 600 cor., cuartir în edificiul școlii, grădina și 3 stângini lemne, din care este de a se încălzi și școla.

Concurenții au să și așternă cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare preanonratului oficiu protopresbiteral al Brașovului, în termenul indicat.

Brașov-Stupini, în 5 August, 1901.

Comitetul parochial gr.-or.

I. Maximilian **G. Constantin**
paroch, președ. notariu.

În conțelegere cu subscrisul —
Oficiul protopresbiteral gr. or. al Brașovului.

Ioan Petric
protopresb.

Nr. 490/1901

[183] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci din comunele mai jos numite, protopresbiteratul Iliei, se scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. *Almaș-Seliște*, cu salariu anual de 610 cor., și adică: în bani repartitiați în popor 300 cor., în naturale 50 măsuri de bucate = 150 cor.; folosința unei grădini 20 cor. și 100 caré de lemne = 140 cor. și cuartir în edificiul școlii.

2. *Cărmăzănesci* cu filia *Dănușesci*, cu salariu anual de 600 cor. repartitiați în popor, cuartir și lemne de foc.

3. *Godinesci* cu filia *Petresci*, cu salariu anual de 600 cor., și anume: în bani repartitiați în popor 250 cor., în naturale 150 ferdele cucuruz = 300 cor., folosința unui pământ arătoriu și fânațiu, în mărime de 4 jug. în preț

de 50 cor., lemne de foc și cuartir în edificiul școlii.

Dela reflectanții la aceste posturi se cere să se prezinte înainte de alegere în vre-o Duminecă ori sârbătoare la biserică unde a concurat spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic, și pentru luarea de informațiuni despre modul de plătire a salariului, deobligați fiind învățătorii să cânte în strună și să instrueze școlarii în cântări.

Concurenții au a-și așterne suplicile lor concursuale instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral până la termenul sus-indicat.

Ilie, la 9 August 1901.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al tractului Iliei, în conțelegere cu comitetele parochiale respective.

Avram P. Pecurariu
protopresbiter.

Nr. 442—1901 protopr.

[182] 2—3

Concurs

Pentru ocuparea posturilor învățătoresci în comunele mai jos însemnate din protopresbiteratul Sighișorei, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. *Zoltan*, cu salariu anual de 600 corone prin repartitiune dela popor, cuartir gratuit și lemnele necesare de foc.

2. *Trapold*, cu salariu anual de 600 corone, și anual 300 corone în bani, 300 corone venit din pământ cuartir și lemnele necesare de foc.

Concurenții au să și așternă cererile concursuale instruite conform normelor în vigoare subsemnatului oficiu protopresbiteral în termenul indicat, cu îndatorirea a ține strună în Dumineci și sârbători, a conduce cântările liturgice, — și a se prezenta în vre-o Duminecă sau sârbătoare în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cele rituale.

Sighișora, 10 August 1901.

Oficiul protopresbiteral gr.-or., al tractului Sighișorei, în conțelegere cu comitetele parochiale concernente.

Dimitrie Moldovan
protopresbiter.

Nr. 415/1901.

[187] 3—3

Concurs

Pentru întregirea posturilor învățătoresci din comunele mai jos însemnate se publică concurs cu termen de 20 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

1. *Blășeni, Criș și Grosuri*, cu salariu anual de 600 cor., cuartir și lemne de încălzi.

2. *Bulzești de sus și de jos*, cu salariu anual de 600 cor., cuartir și lemne de încălzi.

3. *Criscior*, cu salariu anual de 600 cor., cuartir, 100 cor. relut de lemne, din cari are să se încălzească și sala de învățământ. Celui ce va fi destoinic a dirigia corul bisericesc i-se pune în vedere și o remunerațiune corespunzătoare.

4. *Grohot*, cu salariu anual de 600 cor. cuartir și lemne de încălzi.

5. *Sesuri*, cu salariu anual de 600 cor., cuartir și lemne de încălzi.

6. *Zdrapți-Mihăleni*, cu salariu anual de 600 cor., cuartir și lemne de încălzi.

Dela reflectanți se cere, ca să se prezenteze într-o Duminecă ori sârbătoare în biserică spre a-și arăta dexteritatea în cântări și tipic fiindcă devenind ei instituiți sunt datori a cânta Dumineca și sârbătorea atât în strună cât și cu copii la liturgie.

Concurenții au a-și așterne rugărilor instruite conform normelor în vigoare, în termenul deschis, subsemnatului oficiu protopresbiteral.

Brad, la 9 August 1901.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. al Zarandului.

Vasiliu Damian
protopresbiter.